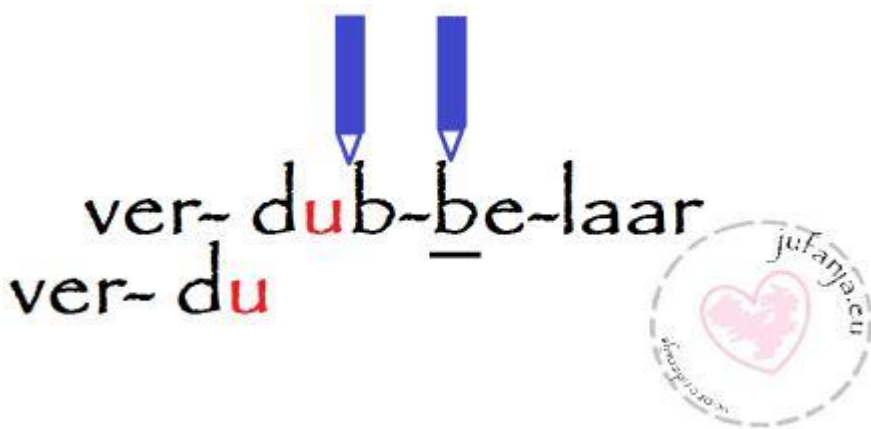

Spelling: de verdubbelaar

De verdubbelaar: een spellingsregel waar veel kinderen moeite mee blijven houden. Natuurlijk kun je er achteraf extra oefeningen tegenaan gooien, maar waarom niet eens kijken naar de aanpak van de instructie en inoefening van deze spellingsregel?

(overigens is er bewust voor gekozen om de verdubbelaar in lettergrepen te verdelen)

Voorkennis

Om de spellingsregel van de verdubbelaar tot een succes te laten worden is het belangrijk dat de leerling deze vaardigheden en/of kennis al beheerst:

- de leerling moet verschil kennen en kunnen benoemen tussen lange en korte klanken:

Als je het verschil tussen lange en korte klanken niet weet is het ook lastig om te luisteren want wat moet je dan horen? Wanneer een leerling hierop uitvalt kun je het [klinkerschema](#) alsnog aanleren. Dit kun je doen door elke letter van een zelfverzonnen woord te benoemen. De leerling noemt bij elke letter of het een korte klank, lange klank, medeklinker of tweetekenklank is.

Preventief kun je dit ook aanbieden. In een groep 3 waar ik op bezoek was zag ik dit ook:

(idee uit: Zo leren kinderen leren lezen en schrijven)

- de leerling moet een woord in klankgroepen kunnen verdelen:

Het is lastig om de spellingsregel van de verdubbelaar toe te passen wanneer je een woord niet op de juiste manier kunt verdelen in klankgroepen. Ook in het onderwijs is hier wat verwarring over. Lees hier maar een [discussie tussen RT'ers](#) en wat het [SLO voor uitleg](#) geeft.

Om dit te oefenen kun je [het spel waarbij je een woord in lettergrepen verdeelt](#) goed gebruiken. Alleen verdeel je het nu niet in lettergrepen maar in klankgroepen.

Aan de slag

Zo, nu de kinderen dit allemaal beheersen kunnen we pas écht aan de slag met de spellingsregel van de verdubbelaar. Hier een aantal tips:

- Oefen niet alleen met werkbladen.
- Leer een rijmpje aan om de spellingsregel te onthouden (volg het rijmpje of spellingsregel zoals de methode aangeeft) Enkele voorbeelden hiervan zijn:

** Als ik aan het eind van een klankstuk een korte klinker hoor, ga ik met twee medeklinkers door.*

**Korte klanken zijn blij, want er komt een letter bij.*

- Hang de spellingsregel op in de klas. Gebruik de spellingsposter van de methode of gebruik de poster van RT materiaal als [zelfstandig spellen](#) / Speciale spellingsbegeleiding. Maak hier een schoolbrede afspraak over.

Heb jij tips om toe te voegen? Wat zou je graag meer willen weten? Plaats dit in een reactie hieronder.

Zorg in groep 3: klank- tekenkoppeling

Sommige kinderen in groep 3 hebben extra begeleiding, tijd, instructie nodig om te leren lezen. Een onderdeel van het leren lezen is de klank-tekenkoppeling. Met de volgende activiteiten kun je extra oefenen met de klank-tekenkoppeling:

Ello stoplichtletter

De Ello stoplichtletters kun je hier [downloaden](#). Geef het bolletje waarbij je start een groene kleur, de bolletjes waar er wisselingen van richtingen aangeven een oranje kleur, het einde van letter een rode kleur. Laat de leerling met zijn vinger de juiste weg rijden. Laat hem/haar ondertussen de klank horen. Doe als begeleider hierin mee.

Doe het eerst met vinger, hierna elke keer met een andere kleur potlood.

Scheerschuim

Zelfs een kind dat eigenlijk niet graag op school werkt, vindt deze activiteit leuk. Neem een beetje scheerschuim uit de bus en smeer dit op de tafel. Maak je hand nu een beetje vochtig en smeer het uit zodat de tafel lekker wit is van het schuim. (kinderen vinden dit overigens ook heerlijk om voor je te doen) Pak elkaars hand vast en schrijf nu de letter of schrijfletter in het scheerschuim. Laat ondertussen ook de klank horen. Hierna kan de leerling het alleen. De leerling mag dit echt een aantal keer herhalen.

Woordrijtjes

De letters kun je niet aanbieden op een speelse manier maar het is ook goed om deze klank direct te koppelen aan het teken en dit meerdere malen te herhalen. Gebruik daarom ook leesbladen met woordrijtjes rond deze klank/letter. Zoals bijv. [woordrijtjes ie](http://woordrijtjes.ie)

Schuurpapier

Evenals scheerschuim is het de bedoeling dat de leerling de letter ook nu gaat voelen! Vooraf knip je de letter uit. Het meest handige is om deze letter op een papier te plakken. Je kunt ervoor kiezen om de blokletters aan te bieden en de schrijfletters. De eerste keer ga je samen met de vinger over de letter (je stuurt de schrijfvinger van de leerling) Hierna kan de leerling het alleen. Ook nu houdt je de klank zo lang mogelijk aan tijdens het 'schrijven'.

Connect klanken en letters

Connect klanken en letters is een interventieprogramma voor beginnende lezers in groep 3. Hoe het precies werkt? Je kunt het precies lezen in de [handleiding](#). Op Leraar24 kun je [dit filmpje](#) bekijken. Dit is een intensief programma van minimaal 3x per week a 20 minuten. [Hier kun je teksten](#) vinden met een bepaalde letter.

Flitsen

Je zou er bijna niet aan denken omdat het zo gewoon is in de klas. Misschien is het mogelijk om een flitsbegeleider te vinden die elke dag een moment kan komen flitsen. Alle letters blijven herhalen.

Mijn letterboekje

Bij de map Fonemisch bewustzijn hoort ook een letterboekje. Voor een leerling met moeilijkheden is dit even wat makkelijker waardoor hij/zij niet alles als moeilijk ervaart. En toch is er ook aandacht voor herhaling van de letters.

Schuifletter

Ook de schuifletter kun je heel goed gebruiken. Voor uitleg en werkbeschrijving verwijs ik je naar dit [bericht](#).

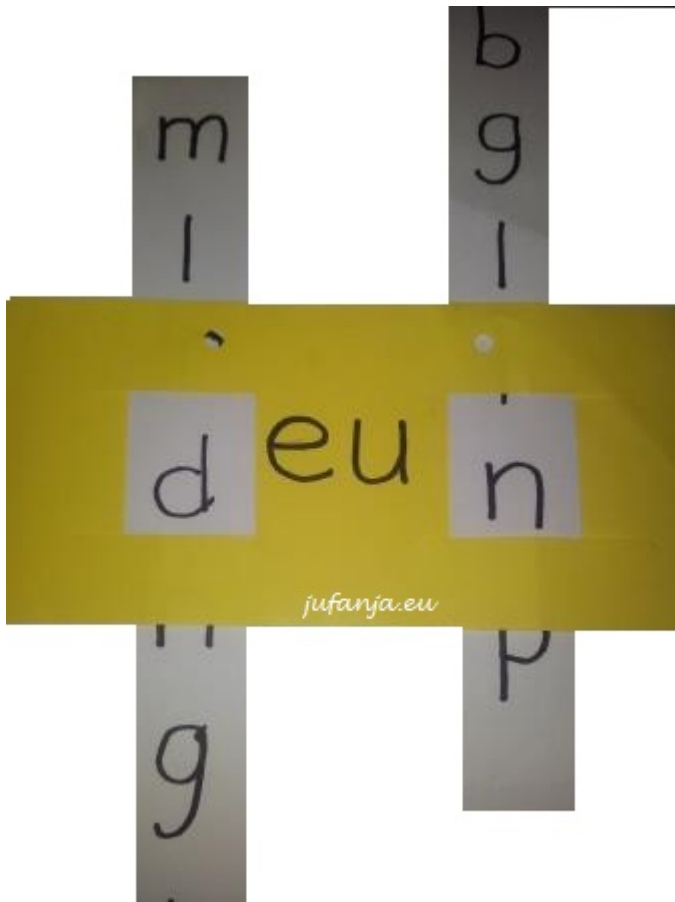
Ten slotte....

Een letter herhalen doe je niet zomaar. Het is van belang om goed op de hoogte te zijn van de ontwikkeling van het kind. De letters die een leerling al kent kun je natuurlijk herhalen maar ga je niet uitgebreid aanbieden. Het is een goed idee om één letter/klank centraal te zetten in 1 á 2 weken. Hierna biedt je een nieuwe letter aan maar blijf je altijd kort de letter/klank herhalen.

Dit zijn allemaal tips en activiteiten die je uit zou kunnen voeren wanneer een leerling nog niet alle klanken aan het juiste teken kan koppelen. Maar ik weet dat er veel activiteiten zijn die je eigenlijk in een individuele situatie het beste kan begeleiden/inoefenen. Toch zijn het wel activiteiten die ik wel wil benoemen en die je soms makkelijk kunt integreren in je klassenorganisatie. Voor andere activiteiten zou het fijn zijn als er een ouder of leerkracht/onderwijsassistent dit zou kunnen begeleiden.

Zorg groep 3: schuifletter

Helaas niet de beste foto maar wel goed om te laten zien wat ik met jullie wil delen.

Schuifletter

Materiaal: 1 vel A4 gekleurd papier, 1 vel A4 wit papier, zwarte marker, schaar, perforator

Werkbeschrijving: Knip het gekleurde vel horizontaal door het midden. Maak 2 gleufjes boven/onder elkaar aan de linkerkant en aan de rechterkant. Knip lange stroken van witte vel papier. Zet hier de medeklinkers onder elkaar. (Plak 2 stroken aan elkaar om een lange strook te krijgen) Maak nog zo'n strook met dezelfde volgorde van medeklinkers. Schuif de stroken in de gleuven. Maak eventueel gaatjes om de schuifletter op te bergen in snelhechter of map.

Doelen: oefenen van verschillende tweetekensklanken, klanken herkennen, woorden ontwikkelen.

Gebruik: Tijdens RT ging ik hier met de leerlingen mee aan het werk. Vooral wanneer leerlingen de klank-tekenkoppeling nog niet goed hadden gemaakt. Dit spel is ook goed te gebruiken tijdens een taalcircuit in de klas.

Je schuift de linkerstrook tot een letter naar keuze. Deze blijft het gehele spel op deze letter staan. Je start met de rechterstrook bovenaan. Je leest het woord (hardop) en vertelt wat er staat. Is dit een bestaand woord? Je schrijft hem dan in je schrift. Is het een onzin-woord? Je schuift de rechterstrook naar de volgende letter en controleert dit woord.

Oefenen met het maken van lettergrepen

Spellingsoefening:
lettergrepen

Voor verschillende taalactiviteiten is het belangrijk om woorden in lettergrepen te verdelen. Zo komt het ook aan bod bij spellingsregels:
Eerst het woord in lettergrepen (of klankgroepen) verdelen en dan.....

Regelmatig kan een leerling uitvallen op zo'n spellingsregel. Je gaat dan oefenen met zo'n leerling. Het is dan wel belangrijk dat een leerling een woord in lettergrepen kán verdelen. Want anders leer je stap 2 aan, maar heeft hij/zij stap 1 nog niet onder de knie.

Daarom deze korte en ook simpele spellingsoefening:

Materialen:

* bal

* woorden

Beschrijving:

Begeleider noemt een woord. De leerling zegt het woord hardop na. Hij gaat nu hardop het woord in lettergrepen verdelen. Op het plekje waar je het woord deelt, daar laat je de bal stuiten.

Voorbeelden:

ja (stuiter) ger

zo (stuiter) mer (stuiter) va (stuiter) kan (stuiter) tie

BLOON handleiding voor ouders/verzorgers

Een aantal weken geleden was ik op zoek naar een handleiding voor BLOON. Niet voor mijzelf, welteverstaan, maar om duidelijk te communiceren naar ouders op welke manier BLOON werkt.

Helaas was er nog geen handleiding te vinden, maar vond ik wel deze handleiding

voor de leerkracht. (Bron: MaartenV.be)

Maar het schrijven van een handleiding is soms zo makkelijk nog niet. Gelukkig gaven [@jufinger](#) en [@talletjetaal](#) mij feedback zodat ik het stuk uiteindelijk heb kunnen afronden.

The screenshot shows the homepage of www.bloon.nl/. The page has a clean, white background with orange accents. At the top, the logo 'bloon.nl' is on the left and the title 'spelling oefenen basisschool' is on the right. Below the logo is a smiley face icon and the text 'inloggen leerling'. To the right of this is a paragraph explaining that BLOON is a method-independent way of practicing spelling, followed by the acronym 'BLOON = Bekijken Lezen Omdraaien Opschrijven Nakijken'. Below that, it says 'Gebruik van www.bloon.nl is gratis !'. On the left side, there are four menu items: 'inloggen begeleider', 'bloon proberen', 'gratis aanmelden', and 'contactformulier'. On the right side, there are four steps: 'Stap 1: meld u aan als begeleider.', 'Stap 2: maak uw eigen woordenlijsten.', 'Stap 3: laat leerlingen *online* oefenen met deze lijsten.', and 'Stap 4: bekijk *online* de vorderingen van uw leerlingen.'. At the bottom right, it says '(c) www.bloon.nl'.

Op verzoek zijn er meerdere versies:

- [Versie 1](#): Handleiding en in te vullen wachtwoordpagina
- [Versie 2](#): Handleiding om via mail te versturen
- [Versie 3](#): Printversie in te vullen wachtwoordpagina

Overzicht: klinkers en medeklinkers

Overzicht van klanken

Voor kinderen die moeite hebben met spelling is het soms lastig om te onthouden wat nu de korte of lange klanken zijn. Dit is toch heel belangrijk om bepaalde spellingsregels toe te kunnen passen.

Klankenschema

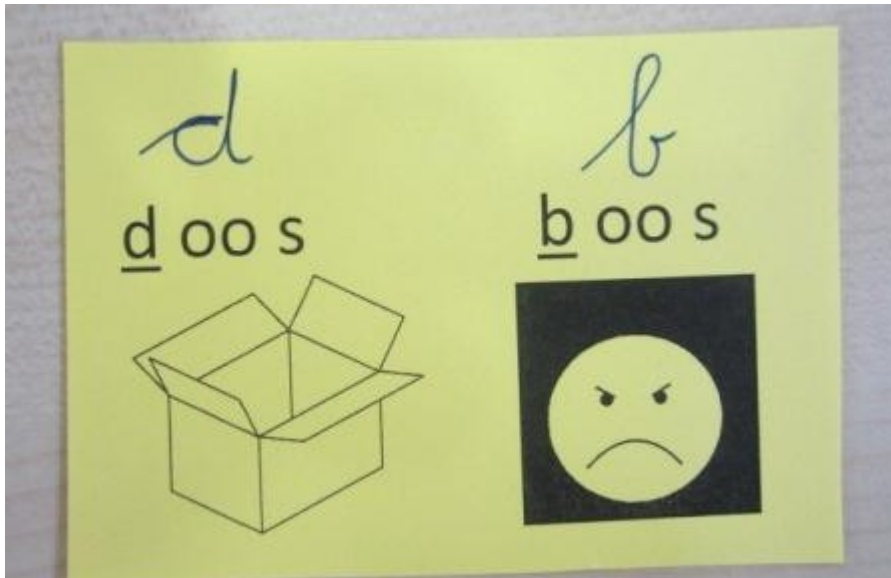
Dit klankenschema kan voorin een spellingsmap gestopt worden. Het is een soort afkijkblad waar het kind even kan 'spieken' om te kijken wat het ook alweer was, maar te gebruiken om de klanken uit het hoofd te leren.

Klinkers		Medeklinkers	
Korte klanken:	o - a - i - e - u	b - d - f - g - h - j	
Lange klanken:	aa - ee - oo - uu	k - l - m - n - p - r	
2 tekenklanken:	ij/ei - ou/au ie - oe - eu - ui	s - t - v - w - z	
3 teken klanken:	aaï - ooi - oei	ng - nk - ch - sch	
Stomme klanken:	e - i (ig) - ij (lijk)		
rest:	eeuw/ ieuw/ uw		

©jufanja.eu

©jufanja.eu

Download dit document door op de afbeelding te klikken.

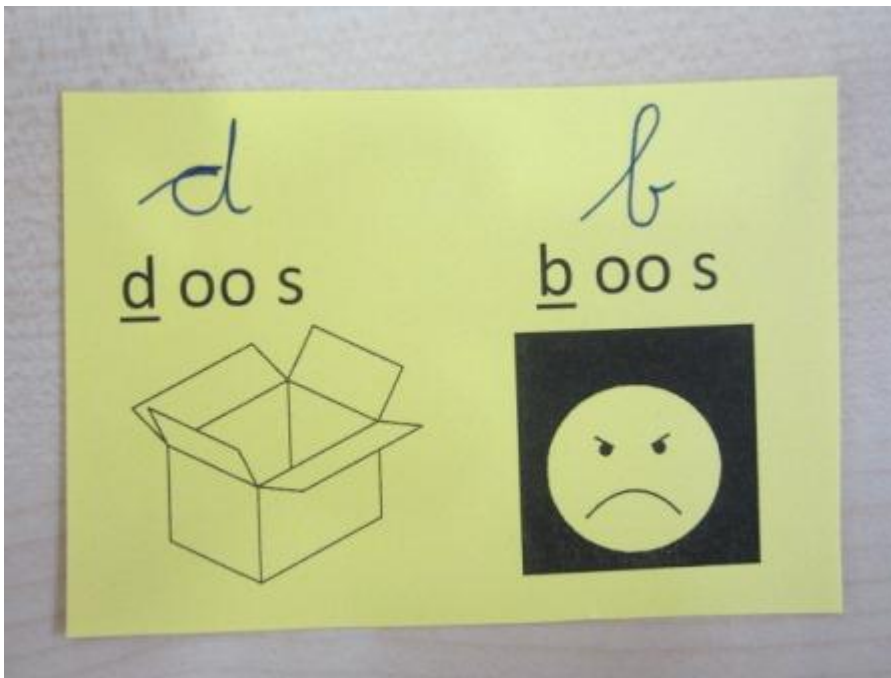

b/d wisseling: visueel zichtbaar maken

De b en d wisseling. Elke juf in groep 3 kent dit 'probleem'. Ook in hogere groepen zijn er nog leerlingen die deze door de war halen.

Fijn zou het zijn als de kinderen 'visueel' kunnen afkijken zodat ze bij twijfel kunnen kijken welke letter het moet zijn.

Visueel zichtbaar maken

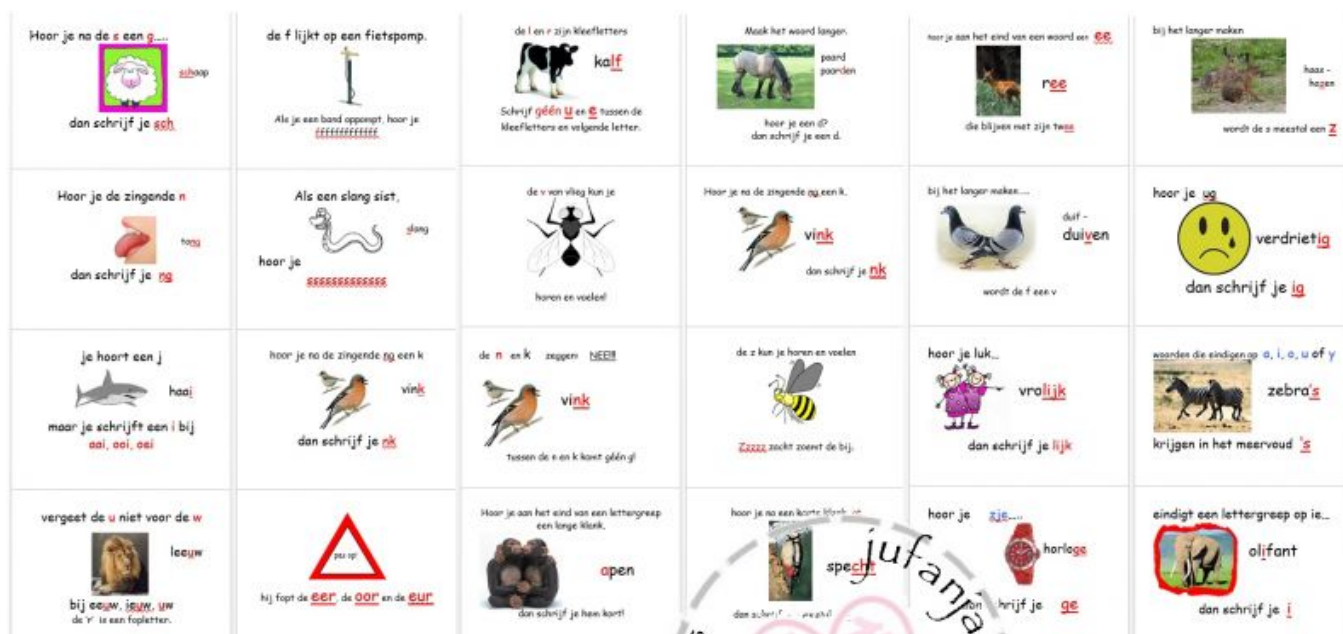
Daar is dit handige [kaartje](#) om op tafel te plakken, zodat er een duidelijk verschil ontstaat tussen de 'b' en 'd'. Met hierbij de schrijffletter er later even boven geschreven.

Dit is natuurlijk niet het enige wat u kunt doen bij deze wisselingsprobleem. Denk bijv. ook aan [het b en d spel](#).

Spelling: Posters spellingregels (zelfstandig spellen)

Spellingposters bij 'Zelfstandig Spellen'

Spellingsregels; als je ze weet en kunt toepassen dan kom je er wel met je spelling. Vaak is het onthouden én het toepassen lastig.

Spellingposters

bij 'Zelfstandig Spellen'

Bij de methode 'Zelfstandig Spellen' (voor spellingzwakke leerlingen; vaak gebruikt bij RT) heb ik spellingsposters gemaakt.

Alle spellingsregels zijn overgenomen uit dit boek. De posters zorgen voor een visuele ondersteuning bij de spellingsregels.

Hoe te gebruiken?

Print de posters op A4 papier. Lamineer de posters. Hang ze boven of onder het bord.

Wanneer je aan de slag gaat met een spellingsregel: vergroot de A4 poster op A3 papier en hang deze duidelijk op het bord.

downloads

[Spellingposters bij Zelfstandig Spellen](#)

woord van je woordkaart:

•	Schrijf een zin met kleine de betekenis van het woord.
••	Mak een tekening van het woord.
•••	Schrijf een synoniem van het woord.
••••	Speel galje met het woord.
•••••	Schrijf een liedje met het woord en zing dit.

[Spelling dobbelspel](#)

Het idee is niet van mij afkomstig maar van teachingthird (helaas bestaat blog niet meer?), en ik vond het Engelstalige origineel op pinterrest.

Ik heb mij dus ingezet voor een Nederlandse vertaling en heb daarbij wel wat moeten aanpassen. Er zijn 2 versies, samengevoegd in één document.

Spelling dobbelspel

Gooi met de dobbelsteen. Je start met het eerste woord van je woordpakket.

	Schrijf een zin met hierin de betekenis van het woord.
	Maak een tekening van het woord.
	Schrijf een synoniem van het woord.
	Speel galgje met het woord.
	Schrijf een liedje met het woord en zing dit.
	Schrijf het woord drie keer op.

Dit spel is goed geschikt voor het oefenen van een woordpakket. Gebruik bij dit spel kaartjes met hierop een woord. Verder is het handig om elke leerling een vel papier te geven. Bij opdracht 5 kun je de instructie geven om een liedje te verzinnen op een bekende melodie zoals bijv. poesje mauw.

Spel: werkwoordspelling

Spel werkwoordspelling

Verleden tijd, tegenwoordige tijd, soms kun je alles door de war halen. Met veel oefenen kun je dit beter onthouden. Dit spel maakt werkwoordspelling oefenen wat gezelliger. Je kunt dit spel aanpassen door gebruik te maken van één of meerdere dobbelstenen.

Wat heb je nodig?

Je hebt nodig:

- * per leerling vel papier.
- * per groepje 1 'gewone' dobbelsteen.

Speelwijze

Leerling gooit met 'gewone' dobbelsteen. Hij/Zij verzet zijn/haar pion op het speelveld. Hij/Zij komt op een werkwoord. Hierna gooit leerling met 2 bovenstaande dobbelstenen. Hij ziet nu in welke vorm hij het werkwoord moet

vormen en in welke tijd. Leerling schrijft de juiste vorm op papier wat voor hem ligt.

downloads

[Spelbord](#)

[Dobbelsteen persoon](#)

[Dobbelsteen verleden tijd/ tegenwoordige tijd](#)